

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
20.04.2020.- 24.04.2020.

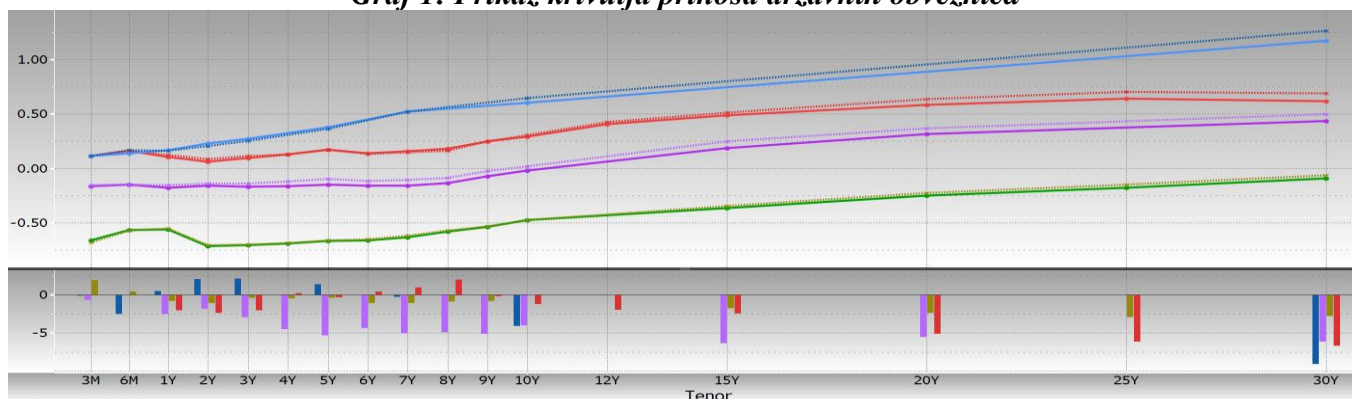
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20
2 godine	-0,68	-	-0,71	0,20	-	0,22	0,09	-	0,07	-0,12	-	-0,15
5 godina	-0,66	-	-0,66	0,36	-	0,37	0,18	-	0,17	-0,09	-	-0,15
10 godina	-0,47	-	-0,47	0,64	-	0,60	0,30	-	0,29	0,03	-	-0,02

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	17.4.20	-	24.4.20
3 mjeseca	-0,655	-	-0,632
6 mjeseci	-0,572	-	-0,568
1 godina	-0,533	-	-0,543

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 24.04.2020. godine (pune linije) i 17.04.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Bloomberg je objavio da su tokom marta najveće monetarne vlasti kupile blizu 1,4 biliona USD vrijednosti finansijske aktive, što je pet puta više u odnosu na posljednji rekordan podatak, zabilježen tokom globalne finansijske krize. U ovakvim okolnostima bilanci centralnih banaka su zabilježili rekordne nivoe, a sve sa ciljem sprečavanja ekonomskog kolapsa. ECB, BoJ i BoE su implementirali kvantitativne olakšice. Centralna banka Kanade, Novog Zelanda i Australije su, takođe, započele takve politike, nakon što su efekti pandemije postali globalni.

EUROZONA

Početkom prošle sedmice prinosi sigurnijih obveznica su bilježili blagi rast, a veći rast prinosa zabilježen je kod italijanskih i španskih obveznica. Ovo je posebno bilo vidljivo uslijed najavljenih aukcija obveznica ovih članica eurozone, koje su održane putem banaka, te na kojima je zabilježen veoma visok nivo potražnje. Kretanje prinosa obveznica eurozone je prošle sedmice bilo prilično volatilno uslijed očekivanja da je malo vjerovatno da se na samitu EU postigne dogovor o načinu finansiranja članica. U međuvremenu je objavljena vijest da su se zvaničnici EU dogovorili da formiraju fond vrijedan 1 bilion EUR za hitne slučajeve, a kako bi se pomoglo u borbi protiv pandemije korona virusa. Komesar EU za

industriju Breton je izjavio da ekonomija EU ove godine kreće prema kontrakciji između 5% i 10%, te je dodao da bi se navedeni procenti mogli pogoršati.

Kancelarka Merkel je u Donjem domu Parlamenta Njemačke pozvala na formiranje evropskog ekonomskog stimulativnog programa koji bi se finansirao iz EU budžeta, a koji bi omogućio brzu reakciju s ciljem borbe s efektima krize u svim članicama. Merkel je pozvala zakonodavce da što prije omoguće potrošnju planiranog iznosa od 500 milijardi EUR. O pitanju ideje emisije zajedničkog duga koji predlažu Francuska, Italija i Španija, Merkel je izjavila da smatra da to nije održiva opcija kojom bi se brzo reagovalo u krizi, jer bi zahtijevalo promjene sporazuma za transfer određenog nivoa nadležnosti budžeta na nivo EU. U međuvremenu, ECB je zvanično objavila da će smanjiti zahtjeve vezano za pitanje kolaterala koje prihvata u svojim operacijama, tačnije da će prihvatati sve obveznice koje su 7. aprila imale kreditni rejting od minimalno BBB-, što predstavlja rejting najnižeg „investicijskog nivoa“. Rejting agencija S&P u petak je potvrdila dugoročni kreditni rejting Italije (BBB) sa negativnim izgledima i kratkoročni rejting (A-2).

Protekle sedmice nekoliko centralnih banaka je objavilo preliminarne podatke o kretanjima GDP-a koji ukazuju na izraženu kontrakciju tokom ove godine. Takođe, objavljeni podaci o poslovnom povjerenju za april i maj ukazuju na nastavak pada raspoloženja koji je počeo u martu, kada je pandemija korona virusa ušla u većinu dijelova Evrope.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	FEB	20,0	25,8	18,2
2.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	FEB	-	40,2	31,8
3.	Tekući račun – Italija (u milijardama EUR)	FEB	-	4,78	-0,31
4.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	APR	25,0	13,5	29,7
5.	Odnos duga i GDP-a – EZ	2019. godina	-	84,1%	85,8%
6.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	APR	-20,0	-22,7	-11,6
7.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	APR	79,7	74,3	85,9
8.	ZEW očekivanje investitora (6 mjeseci) – Njemačka	APR	-42,0	28,2	-49,5
9.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	MAJ	-1,8	-23,4	2,3
10.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	APR	80	62	94
11.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	FEB	-	-2,6%	-1,9%
12.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	FEB	-	0,9%	3,8%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	FEB	-	-2,3%	1,7%
14.	Stopa nezaposlenosti – Finska	MAR	-	7,3%	6,9%

SAD

Ekonomski podaci objavljeni tokom protekle sedmice ukazuju na to da je ekonomija SAD pod snažnim negativnim pristicima izazvanim korona virusom. Istraživanje koje je proveo Fed iz Mineapolisa je pokazalo da bi trenutne ekonomske restrikcije u SAD mogle biti dvostruko teže nego što je potrebno da se uravnoteže efekti izazvani pandemijom korona virusa i ekonomskim potrebama radnika. Senat SAD, a kasnije i Predstavnički dom su odobrili paket pomoći vrijedan 484 milijarde USD koji će biti dopuna već uvedenog programa pomoći za mala i srednja preduzeća, a osiguraće i sredstva za bolnice i testiranja. Ovaj dogovor je postignut u svega nekoliko sedmica nakon što je Kongres usvojio zakon vrijedan 2 biliona USD, koji je usmjeren na podršku ekonomiji pogođenoj pandemijom korona virusa. Bilans Feda je u protekloj sedmici povećan na rekordnih 6,62 biliona USD, kako je Fed provodio neograničene kupovine aktive sa ciljem da održi funkcionisanje finansijskog tržišta usred snažnog ekonomskog usporenja izazvanog pandemijom virusa korona. Očekuje se da je FOMC spreman da zadrži referentnu kamatnu stopu na nivou od 0-0,25% na sastanku koji će se održati ove sedmice.

Podaci o incijalnim i kontinuiranim zahtjevima nezaposlenih za pomoć koji su u protekloj sedmici objavljeni ukazuju da rekordnih 26 miliona Amerikanaca traže pomoć zbog nezaposlenosti u posljednjih pet sedmica, što ujedno pokazuje da je najduži period stalnog rasta zaposlenosti u istoriji SAD izbrisan u svega mjesec dana trajanja pandemije.

Senator McConnell je izjavio da bi države trebale podnijeti zahtjev za bankrot, iako postoji širi sporazum

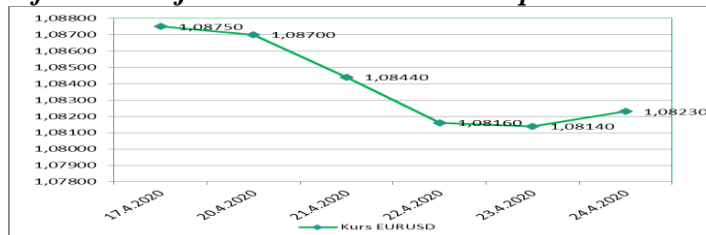
da će Vašington morati da spašava, odnosno da pomaže lokalne vlade. S druge strane, Cohn, bivši ključni ekonomski savjetnik predsjednika Trampa, je izjavio da federalna Vlada treba da pomogne državama koje nemaju novac kroz hitno finansiranje te ih ne treba ostaviti da tragaju za očajničkim rješenjima, poput proglašavanja bankrotstva.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	17. april	-	-0,3%	7,3%
2.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	18.april	4.500.000	4.427.000	5.237.000
3.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11. april	16.738.000	15.976.000	11.912.000
4.	PMI prerađivački sektor P	APR	35,0	36,9	48,5
5.	PMI uslužni sektor P	APR	30,0	27,0	39,8
6.	PMI kompozitni indeks P	APR	-	27,4	40,9

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0875 na nivo od 1,0823, što predstavlja pad kursa za 0,48% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Viceguverner BoE Broadbent je izjavio da bi ekonomija Velike Britanije mogla da bilježi sporiji oporavak u momentu kada Vlada olabavi mjere koje su uvedene zbog korona virusa, ukoliko građani nastave da budu oprezniji u svome svakodnevnom životu nego što je to bilo ranije. Pitanje koje se u ovom slučaju nameće i o kojem će se morati razmišljati, kako smatra Broadbent, jeste da li će ponašanje ljudi, i u slučaju kada Vlada ukine mjere koje se odnose na zatvaranje ekonomije, značiti da je moguće da tražnja u nekim područjima ostane slaba, zbog prirodne opreznosti građana. Glavni ekonomista BoE Haldane je ukazao na problem da krediti koji su podržani državnim garancijama za mala i srednja preduzeća ne stižu dovoljno brzo do kompanija, te je istakao da krediti koji su namijenjeni za prevazilaženje problema u poslovanju izazvanih korona virusom imaju prekide u šemi finansiranja. On je istakao da to nije tajna te je dodao da pomoć ne ide onom brzinom kojom bi trebala i da pomaže ekonomiji. Haldane je, takođe, istakao da iako je većina biznisa uspjela da održi postojeće linije kreditiranja, manje kredita se povećava u odnosu na ono što ekonomija treba. Vlada je razmotrila 100% kredite garantovane od strane Vlade sa ciljem da banke ubrzaju njihov plasman. To bi značilo da banke ne moraju suviše da brinu oko kreditnog rizika, dodao je Haldane. Ekonomisti sa Reutersa smatraju da je ekonomija Velike Britanije usred njenog najdubljeg propadanja jer pandemija korona virusa pustoši ekonomiju, dok je i očekivani oporavak u drugoj polovini godine već ugrožen. Član MPC BoE Vlieghe smatra da u momentu kada pandemija bude okončana, ekonomija Velike Britanije bi se trebala vratiti na one nivoe koji su zabilježeni prije krize izazvane pandemijom. Pandemija je ekonomiju Velike Britanije snažno pogodila u aprilu, i to sa snažnijim efektima nego što su bila i najpesimističnija očekivanja, s obzirom na to da su kompanije zabilježile istorijski kolaps u tražnji tokom nacionalnog zatvaranja ekonomije.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	APR	-	3,5%	3,4%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	MAR	-	12.200	5.900

3.	Prosječne sedmične zarade	FEB	3,0%	2,8%	3,1%
4.	PMI prerađivački sektor P	APR	42,0	32,9	47,8
5.	PMI uslužni sektor P	APR	27,8	12,3	34,5
6.	PMI kompozitni indeks P	APR	29,5	12,9	36,0
7.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	FEB	3,9%	4,0%	3,9%
8.	Inflacija (G/G)	MAR	1,5%	1,5%	1,7%
9.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	MAR	-3,0%	-2,9%	0,2%
10.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	MAR	0,5%	0,9%	0,5%
11.	Maloprodaja (G/G)	MAR	-4,8%	-4,1%	0,4%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,86949 na nivo od 0,87523, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2499 na nivo od 1,2367.

JAPAN

Za Japan je početkom prošle sedmice objavljen podatak o naglom padu trgovinskog suficita u martu. Prvobitni negativan uticaj na izvoz imao je trgovinski rat u prošloj godini, a sada na to najviše uticaj ima pandemija korona virusa. Zbog toga izvoz Japana već 16. mjesec bilježi smanjenje, a što je najduži period pada od 1980-ih godina. BoJ je u polugodišnjem izvještaju o stanju finansijskog sistema upozorila da, ukoliko bi značajan pad u realnoj ekonomiji potrajao duže vrijeme, finansijska prilagođavanja od takve vrste slabosti bi mogla dovesti do negativne reakcije između realne ekonomije i finansijskog sektora. U ovom izvještaju je navedeno da bi produženo vrijeme pada u ekonomiji uticalo na to da kompanije budu suočene sa problemom solventnosti, time povećavajući troškove kreditiranja, dok bi gubici banaka po osnovu ulaganja u obveznice mogli biti pogoršani usljed kretanja na finansijskim tržištima, te bi moglo doći do destabilizacije finansiranja u stranim valutama. Uprkos navedenim rizicima BoJ navodi da je finansijski sistem Japana, kao cjelina, održao stabilnost i nastavlja da pruža resurse potrebne za ekonomsku aktivnost. Sjednica BoJ se održava 27. aprila, a prema nepotvrđenim izvorima, očekuje se da će iz ove institucije biti najavljena povećana podrška ka finansiranju kompanija, ali da će izbjeći smanjenje kamatnih stopa. Nikkei je saopštio da bi BoJ, zbog toga što se nalazi pod pritiskom da predstavi određenu vrstu zaštite ekonomiji, mogla raspravljati o dozvoljavanju neograničenog obima kupovina državnih obveznica, čime bi došlo do promjene aktuelnog ciljanog nivoa od 80 biliona JPY. Tržišni analitičari navode da je aktuelni program kupovina BoJ već bio „neograničen“ za sve namjere i svrhe te smatraju da će BoJ vjerovatno povećati kupovine u dolazećim mjesecima, kako se bude povećavala i ponuda japanskih obveznica zbog finansiranja ovogodišnjeg budžeta.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	MAR	459,9	4,9	1.108,8
2.	Izvoz (G/G)	MAR	-9,4%	-11,7%	-1,0%
3.	Uvoz (G/G)	MAR	-8,7%	-5,0%	-13,9%
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	MAR	-40,8%	-40,7%	-29,6%
5.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	APR	-	27,8	36,2
6.	Vodeći indeks (final.)	FEB	92,1	91,7	90,7
7.	Koicidirajući indeks (final.)	FEB	95,8	95,5	95,7

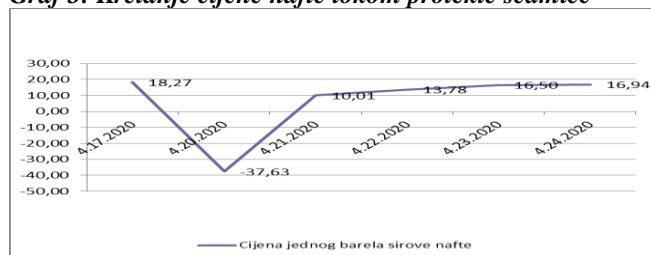
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 116,95 na nivo od 116,40. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio blagi pad sa nivoa od 107,54 na nivo od 107,51.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 18,27 USD (16,80 EUR). Početak protekle sedmice bio je vjerovatno najteži u historiji trgovine naftom i označio je najgoru krizu ovog energenta ikada zabilježenu. Tokom trgovanja cijena nafte je počela da bilježi pad da bi na zatvaranju tržišta cijena utonula u negativnu zonu, kako su trgovci bili spremni da plate skoro 40 USD po barelu samo da neko preuzme naftu koju su posjedovali. Ovakva dešavanja su bila veoma snažna i šokantna te mnogi trgovci nisu u mogućnosti da objasne ovaj fenomen. Ipak, većina tržišnih analitičara je stava da su izraženi stresovi na tržištu nafte, kao i nedostatak skladišnog prostora za čuvanje ovog energenta imali snažan uticaj na tržišne učesnike koji su bili spremni platiti premiju kako bi se oslobodili zaliha nafte. Predsjednik Trump je izjavio da je pad cijene nafte kratkoročan i da je u velikoj mjeri rezultat finansijskih pritisaka. On je istakao da proizvođači nafte treba da „učine više od tržišta“ te da smanje obim proizvodnje ovog energenta. U narednim danima cijena nafte je nastavila da bilježi rast, ali se i dalje nalazi na veoma niskim nivoima. Predsjednik Trump je izjavio da nikada neće dozvoliti da velika naftna industrija u SAD propadne. Takođe, istakao je da je već dao instrukcije ministrima za energetiku i za finansije da formulišu plan kojim će se omogućiti sredstva za ovu industriju, dok će i radna mjesta biti sigurna u dužem vremenskom periodu.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 16,94 USD (15,65 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 7,28%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

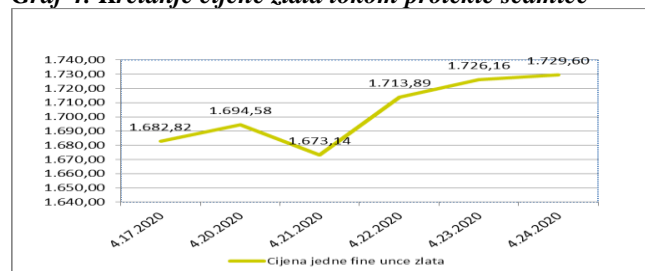
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.682,82 USD (1.547,42 EUR).

Početak sedmice cijena zlata je bilježila pad pod uticajem pada cijene nafte, što je pokrenulo novi talas prodaje ovog plemenitog metala s ciljem pokrića gubitaka koji su ostvareni na drugim aktivama. Tokom sedmice cijena zlata je bilježila rast nakon što su investitori postali zabrinuti oko efekata pandemije, ali i zbog zabrinutosti oko progresa usvajanja zakona u SAD kojim se pojačava podrška ekonomiji. Objavljeni veoma loši PMI pokazatelji kako u Evropi, tako i u SAD, odražavaju snažno ekonomsko usporenje, što je podstaklo investitore da pojačaju tražnju za sigurnim ulaganjima.

Anketa koju je proveo Reuters, a u kojoj je učestvovalo 37 analitičara i trgovaca, je pokazala da su očekivanja za cijenu zlata vraćena na 1.639 USD u 2020. godini i 1.655 USD u 2021. godini. Međutim, pojavljuju se i neka druga istraživanja, poput onih koje je objavila Bank of America u kojima se ističe da bi cijena zlata mogla da bilježi rast čak do 3.000 USD po unci u narednih 18 mjeseci. Ove nove prognoze uzele su u obzir ekonomske pokazatelje poput masivnih stimulativnih programa za koje se očekuje da mogu imati velike inflatorne efekte. Guvernerka Centralne banke Rusije Nabiullina je izjavila da je ta institucija kupila zlato radi diverzifikacije rezervne aktive, da je udio zlata u rezervama na „ugodnom“ nivou, te da se trenutno ne razmatra prodaja ovog plemenitog metala.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.729,60 USD (1.598,08 EUR). Cijena zlata je na sedmičnom nivou zabilježila rast za 2,78%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.